

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker., Szentháromság-tér 3. hova a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési és hirdetési díjak küldendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Égész évre 8.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre 2.— K

vidéken:

Égész évre 9.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre 2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Felétős szerkesztő:

BELEZNAY LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

Laptulajdonos:

DARÁNYI FERENC.

Könnyítsünk a gazdák terhein!

Az egész művelt világ törvényhozása a szociális irány bélyegét viseli magán. Vagyis az egész művelt világ törvényhozása arra törekszik, hogy a kisemberek terhein lehetőleg könnyítsen és azt az osztályt, amelyet a nemzet gerincének neveznek és amely tényleg az is, minél inkább támogassa a gazdaságilag való érvényesüléshez vezető utján. Ha valahol, úgy nálunk feltétlenül indokolt ez a törekvés, különösen az ingatlan tulajdonnal rendelkező kis emberek, tehát a kisgazdák érdekében, mert hiszen köztudomásu az, hogy a közterhek legnagyobb részét az ingatlan viseli, levele: az olyan vagyon, melyet eldugni, elrejtetni, Wertheim-kasszába zárni nem lehet. A föld meg a ház tehát mindenkor biztos adó- és illetékalap, míg az ingó tőke igen nehezen, a mostani törvényes intézkedések alapján pedig alig vonható közteljesítés alá legalább csak megközhelhetőleg is olyan mértékben, mint a föld.

Az államok szükséglete pedig mindig növekszik s így az áldozó polgárok terhe is folyton szaporodik. Ez indította a külföld egyes államait arra, hogy az állam szükségletei számára újabb bevételi forrásokat keressenek, nehogy az ingatlan a reá rott közterhek alatt egészen össze roskadjon. Másrészt pedig általában az az irány győzedelmeskedik mindenhol, hogy bizonyos minimális értéket, olyanokat, amelyek egyének és családok létfontosságára szükségesek, a közteherviselés alól egyáltalában mentesíteni kell. Ez az ugynevezett létminimum-eszméje, amely már a mi törvényhozásunkban is megtalálta az érvényesítés útját. Az új adó törvények szerint ugyanis a 800 koronán aluli jövedelem adómentes, a végrehajtási törvényszerint pedig nem lehet lefogadni a 12 kat. holdon aluli mezőgazdasági ingatlanok felszerelését, ami körülötte a 800 koronás létminimum-

nak felel meg. Tervbe vették ezenkívül kormányaink az otthonmentesítés törvénybeiktatását és erre vonatkozólag már konkrét javaslat is van, amely közkezen forog.

Ilyen körülmények között a törvényhozásnak csak egy lépést kell tovább haladnia a megkezdett uton, hogy megállapítson egy olyan határt amelyen belül a kisemberek, jelesen a kisgazdák hagyatékai az örökési és ezzel kapcsolatos átírási illetéktől mentesítsenek.

Nem valami lehetlent kívánt tehát és teljesen szociális és törvényes alapon áll a Magyar Gazdaszövetség gazgató választmánya akkor, amidőn 1911. évi január hó 20-án tartott üléséből kifolyólag azt határozta el, hogy a kisemberek hagyatékainak illetékmentessége mellett foglal állást és az illetéki törvény egyes szakaszainak módosítását célzó és most szövegben levő javaslat alkalmából az alkotandó törvényben kimondani kéri hogy:

TÁRCA.

Egy röpke dallam.

Egy röpke dallam átvonul
Berongg lelkelem,
Vidd messze szellő szárnyakon
Szerelmes énekem.

Gyorsan repítsd el dalom
Hisz érte az eped . . .
Vidd hírüt: értes szöke lány
A szívem megreped.

Bihari M. Jenő.

Az ujság olvasásról.

Ki az a halandó ma, aki ujságot nem olvas.

Ritka madár. Akár a fehér holló.
De még ritkább az az ember, aki jól megfigyeli:

— Hogyan és miképpen olvassák az ujságot a mai ujságolvasók.

Pedig mondhatom, a legérdekesebb életképekhez tartozik. — No néz rajtunk egy néhány ilyen érdekes képet.

Az ujságban mindenki ahhoz kap, azt ragadja üstökön, ami legjobban érdekl.

A hírszeretők, a hír harangozók, a pletykás természetiek mohón keresik tekintetükkel a friss híreket. Üres nekik az az ujság, amelyben esetleg nincs valami pikáns, megrző hír. Ha mindjárt — ujságbíró hízott kacsa is.

A földműves, a gazda a buzaárakat nézi. A hivatalnok első rohama a „Hivatalos Lap” kivonatának esik. A szerencse vadász? A sorsjegyek számaint keresi. A borkereskedő — a bor árának emelkedését böngészi. A házasság után vágyó leány — a hímen híreket hajhászta. És így tovább . . . tovább, egész láncolatában a különféle ezer és ezer érdeknek.

Vannak tipikus alakok, akik kedvelt ujságukat végtől-végig olvassák. Egész addig, hogy nyomtatott itt és itt . . .

S ha véletlenül az ő szeretett ujságuk elmarad: dühbe gurulnak. És szidják a kormányt, a kereskedelmi minisztert. A postát, a levélhordót . . . Aztán következik — a szerkesztő és kiadó.

A legveszedelmesebb dolog azonban ott rejlik az ilyen ujságolvasásban, hogy a kizáróan egy, mindig egy és ugyanazon ujságolvasás valósággal megfoszt legtöbb embert — az önálló gondolkodástól. Vele, az ő ujságával él Gondolkodik, itél. És ha még olyan feje tetejére állított logikával találja fel a dolgokat és eseményeket az ő ujsága: az szent igaz. Nemcsak azért, mert nyomtatva van. Hanera mert az ő ujsága. Arra kell tehát törekedniük azoknak, kik csak egy ujságot olvasnak, hogy legalább megbízható lap legyen. Persze ilyen mentől kevesebbet találunk ina.

A másik nagy baj, hogy nálunk Magyarországon — nem okosan olvassák az ujságokat.

Bezég, a német, francia, főleg az angol, meg a praktikus amerikai tudja ám

műosítható *va'askodás* során cilene olyan vád nem nyert *begzodást*, mely közzétviselői *tisztességét érintené*. A miniszteri döntést maga Khuen-Hédervary lita alá.

Apponyi Amerikában.

Apponyi Albert gróf Jászberény város orsz. képviselője hétfőn d. u. 2 órakor elhagyta Magyarországot úlvárosai, hogy Roosevelt Vtadar, az amerikai Egyesült-Államok volt elnökének és mások meghívására közel nyolc hétre Amerikába hajózzon.

Ismeretve van Apponyi Albert amerikai utjának részletes programja. Nem is annyira utiprogram, mint inkább munkaprogram, ill. ott össze magának Apponyi. Elmező majdnem minden nagyobb városba és a különböző egyesületek főlkérére előadásokat fog tartani a békéről. Mint a nemzetközi béke egyik legkiválóbb hírdetője ugyanis igen sokan ismerik őt Amerikában is.

Apponyi Albert gróf azonban nem feledkezik meg még messze túl a tengeren sem hazajáról. Ők tudják, hogy az élelmes indulatú osztrák történelőri nemcsak Németországot, hanem az összes nemzetek történelméről félévereték Magyarországot történetét, Magyarországnak Ausztriához való viszonyát illetőleg. Meghívásaitok történelmünk, szabadságharcainak forradalmakká alacsonyították le, hazánkat pedig megtették az osztrák császárság egyik koronazságnak.

Apponyi még a külföldön is szolgálni akarván hazája érdekeit, amennyiben előadásokat fog tartani Magyarországot történelméről és Ausztria-Magyarországot egymáshoz való viszonyáról.

Majdnem minden nagyobb kulturközpont meghívte Apponyit, minden városban, ahol megérkeznek, óriási ovációkkal fogadják. A magyar nemzetnek ezen édes-szava apostolát.

Csak íthón, mi nem tudjuk eléggé értékelni, eléggé megbecsülni mint ahogy általában végig egész történelmünkön mindig isbecsültük, becsmérelték nagy embereinket. Míg idehaza holmi apró és hírkész napról-napra utol-utófel "szakállás gróf"-nak, "lekele gróf"-nak, a "nemzet tróbadörögjének" gunyolja Apponyit, addig az amerikai újságírók, meg az Amerikai Magyar Népszava, az amerikai magyar szociáldemokraták lapja is hasábkon zengi Apponyi Albert dicsőségét.

UJDONSÁGOK.

— **Bírósi hírek.** A helybeli kir. járásbírósgától Greskovits Ernő járásbírósgái jegyző az egri kir. törvényszékhez helyeztetett át. Nemes Emánuel helybeli fogházfelügyelő a IX-ik fizetési osztályba léptetett elő.

— **Vadászvacsora.** A helybeli vadászársulat szombaton tartja a vadászati szezon utolsó vadászvacsoráját a Pannónia-szálló éttermében, mely híri szerint az eddigiektől eltérőleg sokkálta nagyobb

szabású lesz. Az eddigi megállapodás szerint a menü a következő: 1. halászlé, 2. sonkástésztás—káposztásrötes, 3. tojás- és vesepecsenye, 4. Fenyvesmandar kőnté, 5. sajtok—zardínet. Minden terítéknél 1 óveg bor és ásványvíz.

— **Tanitók balja** legnap tartatot meg a Lehel-szöllőn, melynek lefolyásáról lapunk vasárnapi számában számolunk be olvasóinknak.

— **Üzembem a téglagyár.** A Jász-sági Hitelintézet és Takarékpénztár által a cserőbőd melletti K. Tóti József-féle földterületen épített meszhomok téglagyár a heten már megkezdte gyári működését. A gyár produktív képességéről füzetes megismerés után lesz alkalomunk még rá. Legújabb nagyszabású iparvállalatunk üzembem lépésének első perében a gyárpári haladás tényének bejelentésekor most csak arra szorítkozunk, nekünk tudomására adjuk a város és jászvidék közönségének, hogy a meszhomok téglagyármány igen szép és jó kivitelű és a legalkalmasabb építési anyag, mely az ország legnagyobb építkezéseinek is a tapasztalat szerint igen bevált. Mint mondják a gyár a munkás foglalkoztatás arányához képest a legrovidebb idő alatt nagy mennyiségű kitűnő teglát képes előállítani.

— **Régi jászberény.** A kortörténet hűségese ilusztrálásához szükséges dolog az, midőn egy vagy más városnak helységnek nemcsak történeti nevezetessége, de az utókora néve, érdekelni bír tárgyat tájék és vidék részec megörökítenek. A haladással járó rendezés folytán több érdekes és régi népiéletet jellemző képek nyomatlanul ármek el a városba a későbbi korban ezekről szó esik, nem bírnak róla alapos háziakozni nyerni. Jászberény városának régi képe is kezd minden részében elfűnni. Az érdekes régi részletek nincsenek például egyes felelőtteknek megörökítve. Az előkerült ügy nevezett "nyedam" — melyhez történeti tények fűződnék — a cserőbődön részlet a több eveszados régi vizámalommal sít tudomásunk szerint nincs lépea megörökítve. A mostani belső vizámalom, mely esetleg egy haladási intézkedéssel egyszer csak szintén elfog tűnni, a város mostani meg rendezetlen főtére, mely hova közelebb más alakot fog nyerni, íly állapotában kellene, hogy az utókora számára megörökítve legyenek. Ezeket ajánljuk az illető körök figyelmébe, hogy majdan az új Jászberénynek legyen fogalma a régi Jászberény képeéről.

— **Harcászati lövészet.** A helybeli hováadászónál legénység számára e hó 10-én tartják meg a borsóhalmi lövőterem a harcászati célból gyakorlókat, mely alkalomból a borsóhalmi lövőtereket úgy a polgári, mint a katonai bíróság megfogja lenni. Mind e mellett az arra látók és ott tölde gazdák figyelmét óvadász szempontjából ez uton is felhívjuk.

— **Bankgyűlés.** A „Gárdák, Kevekedők, Iparosok bankja Reszev. társaság" helybeli penzintézet vasárnap délután tartotta ülést helységében Bográr Minál, elnökgaztára előlétele alatt az első ülést évet záró közgyűlést, melyen a részvényesek teljes számban megjelentek. Az igazgatóság által betervezett első ülést illetően jelentés az araszámadás szerint az intézkedés 9 havi fennállása óta 12873488 kor, 22 791 öszszfogalma volt, mely a üzeta jövedelmé 7974 kor, 97 fill. Ezen nyereadé öszszget a közgyűlés az igazgatóság javaslatahoz képest a tartóköz alaphoz csatlóta. Egyben elhatározották, hogy az intézet az idén ülést évbem 150.000 kor, érteki újrészvényeket bocsájt ki. Majd pedig a közgyűlés Bográr Mihály elnökgaztától és dr Szabó József vezérigazgatótól búrgó működésük elismerése mellett állá-

sáikban véglegesítette. Az intézet újabb berendezkedése szerint Hegedűs János volt pénztári közzelvé helyett hova közelebb vezető főközzelvé fog válni, ami melyre nézve pályázatot hirdet az igazgatóság.

A **Járvény szűnőben.** A múlt évben felépített ragadós sajt és körülműs — mely nagykárt okozott a gazdalkörszégnek — az ártétegeségügyi hatóság jelentése szerint szűnőben van an úgy a város területén mint a vidéken. Hogy azonban a hivatalos zajlat feloldható legyen, a rendőrfőnökök felhívásához képest szükséges, hogy minden helyiségek és területek, hol a járvényes betegek előfordult pontosan lerögzültesse. Erre vonatkozólag a fertőzőellenes mozdozatokat magyarázzák: hátrahagyott hirtelményt bocsájtott ki a rendőrfőkapitány.

— **Kéretlem.** Halassy Lipót dr. a nő a társadalombiztosítvány (világoskés diszkotes, aranymetszer) tulajdonkölcsönadatul 8-9 hónappal ezelőtt. Mint-hogy a kölcsönvételre nem emlekeztem, ez uton kérem, szíveskedjen a könyvet legelőbb rövid használatra bocsázdni *Avandor Andor*.

— **Fotógalóságok a Törvényszéken.** A szolnoki kir. törvényszéknek e hóban fotógalóság kerültek a következő bünyűgek: Február 18-án hatóságelleni erőszak büntetével vádolt: Varga Antal és társai bünyűje, — február 20-án: csalárd bukás büntetével vádolt: Sauer Gyula elleni ügy, — február 22-én: súlyos testi sértés büntetével vádolt Cordás János elleni bünyűje és ugyancsak 22-én: égis felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntetének kísérletével vádolt Sas István elleni bünyűje.

— **Aki önmagának nagyapja.** Sokak vitatkoznak a családi problémáról egyes társaságokban, amidőn valamegy esetet teljesen képtelenségek tartanak. Koránsem tréfa, hanem tény és igaz. Az a kiscsámithatatlant elteremtette meg ezt a füzet megte, amely egyik karcagi polgárlát történet meg és pedig következőképen is változhatok. Egy óvzig asszonyt vett el feleségül, akinek volt egy felnőtt leánya. Az apja sokat járogatott horzárjuk s egy beleztergett az ő leányába és elvette feleségül. Az apja ilyenformán veje lett, a mostoha leánya pedig mostoha anya lett. Nemsokára gyermekük született. A gyermek már most az apja sógora volt, de az ő nagybátyja is, mert testvére volt a mostoha anyjának. Fia született az apja feleségének. Ez a testvére volt, de unokája is mert a mostoha leányának volt a gyermeke. A felesége nagyanya lett, mert anyja volt az apja feleségének, vagyis az anyjának. Most tehát már férje is a feleségének és az unokája is, vagyis vegegedményben önmagának a nagyapja. — Csakugyan boldog egy eset!

Eladó ház.

Precner Jenő és Irén tulajdonát képező III. kerület Bercsenyi utca 5 és a szegényházi-utca 19 szám alatti lakóház és háztérület szabadkézből eladó; értekezhetni Precner Jenő m. kir. posta-mesternél Dédes (Borsod-megye.)

Értesítés.

Értesitem a t. közönség, hogy

lakatosműhelyemet
egy új

forrasztógéppel

szereltem fel. Minden e szakmába vágó munkát **gyorsan és pontosan** végzek. Így elfogadok: **hibás öntvények törött alkatrészek, géprészek, — sárga vagy vörös rézmunkák —** **összeforrasztását, kazánrepedés kijavítását, kazáncsövek kiföldését, továbbvető- és szántógépek részecinek összeforrasztását s ilyenek teljes kijavítását.**

Ityemű munkáimról arajánlatot szívesen szolgálok.

Tisztelettel

Siha István

lakatos, Jászberény, Határ-u. 20

PÁRTOLJUK

a kat. sajtógyűsületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtót és jóirányú irodalmat föllendíteni, versenyképessé tenni és a legszélesebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. lapadalmat szervezi és egy **nagy sajtóalap** létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő — a rendes tag feleévenként legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — A jötevé tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — Alapító tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát adoz a megszós célra. — Diszting címre illet meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Franciák-tér 7. V. lépcs. 1. em.

?? ? ??

Üzletemben kapható az

„Új polgári perrendtartás kőzikönyve“

tetszetős zsebkönyv alakban, tartós, díszes vászonkötésben, körülbelül 492 oldalnyi terjedelemmel, melyhez dr. **Török Sándor** budapesti ügyvéd kimerítő és könnyen érthető magyarázatot írt.

A könyv holti ára **8 korona**. A „Jász Újság” előfizetői **6 korona 40 fillér**ért kapják.

Ezt a törvénykönyvet, amelynek megszerzése minden polgárnak egyaránt érdekében áll, különösen kereskedők, ipari vállalatok, ügyvédek, pénzügyesek, törvényhatóságok stb. fogják hasznosulni forgatni.

Pesti Péter

könyvnyomdája.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

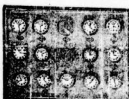
Legelő és legértosabb a világon Óránként 3 fillert fogyaszt órítási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bizonyított dolog és ami 16, minden fáradtság nélkül.

Ajánlja

zajtalan és könnyűjárású

Singer-Central-Bobbina karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Sérvkötők, gummíárus, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők **nagy választékban.**

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zsebsórák, ókcszerek, valamint mindennemű tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását. Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzsebsórák nagy raktára.

Nagy raktárt tart arany- és ezüsttörmelék, ókcszerek, evőeszközök, és **ezüst dísztárgyakból** melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Ugyazint

üveg- és porcellánárúk nagyraktára.

Európa összes gyárainak varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerezhetők be.

Műkimzés és applikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek

Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA

órász, ókcszész és mechanikus **Jászberény,**

a Jászkerületi Népközp. épületében.